

Compendiū theologie

DEniq; de dono sapiētie dī
cedū ē Et qm̄ ex supi^o dī
ctis in pte patz q̄o sit. 7 q̄
lic se hz ad donū scie et ad donū
intellect^o. ideo sufficit hic ponē ei^o
notificatiōē Scdm̄ aut̄ Aug^o sic
diffinit Sapiētia ē cognitio rerum
diuināru^m **I**te ex lra .iij. li. sc̄iaz
Sapia ad soli^o eterne veritatis cō-
tēplationem 7 delectationem perti-
net ip̄a q̄z tm̄ creator cōspicit 7 q̄
sp̄z incōmutabilē manet qd̄ de^o ē
Greg^o sic diffinit Sapiētia ē donū
sp̄z cōtitudine etnoz mētē refici-
ens Que diffinitio dicit opationē
ei^o p̄p̄ia que ē mētē p̄ gustū reficē
qd̄ sonat nomē ei^o Sapia enī a sa-
pore dicta est

Quo per. viij. dona ^{spi-}
rit^o

sancti excluduntur. septem vitia ca-

pitālia

Ultimo dicēdū ē q̄lic p. viij.
dona excludant̄ septē pec-
cata capitalia Et sciēdum est qd̄ ti-
mor qz p̄ eū q̄s se dep̄mit ne super
aliuz se extollat. excludit supbiam
q̄ sup̄ alios se extollit Pietas q̄ si-
bi illatas remittit iniurias. expellit
irā q̄ vindictari q̄rit Scia q̄ mētē
illuminat. euacuat inuidiā. q̄ mētē
excecat Fortitudo q̄ excellit in ar-
duis. pellit acidiam. que torpet in
imīs Cōsiliū qd̄ docet p̄ trāito-
rijs eterna mercari. remouet aua-
ritiā q̄ in terrenis 7 p̄ terrenis tm̄
q̄rit negociari Intellect^o quo vere
delectamur in bōis sp̄ualib^o. exclu-
dit gulā. q̄ vane 7 misere delectat̄

De octo btitudinibus

In carnalib^o Sapia p̄ quā pure de-
lectamur in deo extirpat luxurias
qua q̄s impudice i suo misero cor/
pore delectatur

ExPLICIT tractatus se-
ptus huius compendij de. viij. do-
nis sp̄ssandi

INCIPIT tractat^o septi-

de octo beatitudinibus et earum
explanatione

Nunc breuiter restat ali-
qd̄ de octo beatitudini-
bus dicere Et p̄mo qd̄
dicat̄ beatitudo scz an
ip̄a virtus. an id qd̄ promittit̄ vt
gr̄a exempli respectu ei^o qd̄ dicit̄
x̄ps Beati paupes sp̄ū qm̄ ip̄ozū
est regnuz celoꝝ. an beatitudo sit
ip̄a paup̄tas vel promissio regni
Qualiter se habeant ad dona et
ad virtutes **Q**uare vltime beati-
tudini idēz p̄m̄ium reddatur sicut
p̄ime **D**einde de qualibet beati-
tudine in se quid est et qualiter et
cum quo dono conuenit et cui vi-
cio capitali contrarietur

7 earū explanatiōe

Quid dicat beatitudo an. i. ipa
virtus vel id qd pmittit
Sciendū est autē qd beatitudo
duplex est scz vna pa-
trie Beatitudo autē vie cō-
sistit in pfecta euacuatione vni mis-
erie scz culpe. et quo ad essentiā. et
quo ad occasiōes. Nō qz iste vir-
tutes de quib' infra euacuant cul-
pam et culpe occasiōes. disponunt
qz ad beatitudines p̄ie. ideo dici
possūt et dicuntur beatitudines. Be-
atitudo autē p̄ie consistit in omni
moda euacuatione vtriusqz miserie
scz et culpe et pene. Et isto mō di-
cuntur p̄ie beatitudines p̄mia p̄-
dictis virtutib' respōdentia. Sicut
est illud. ipoz est regnū celoꝝ. Nō
illud ipi saturabunt. Et sic varia
rōne et cōsideratiōe poteris dicere
qz virtutes ille sūt beatitudines. Et
qz similit̄ p̄mia eis correspondētia
beatitudines sunt.

Qualiter se habeant

beatitudines ad dona et ad virtutes
Qualiter autē se habeat iste
beatitudines ad dona et ad
virtutes. hoc scito qd scdm
glosaz sup isto passu. Math. .v. per
virtutes ad dona et per dona ad
beatitudines puenitur. Nō virtu-
tes dicūt iniciū opatiōis bone et
euacuationē culpe quo ad essentiā.
Dona autē dicūt bonū et expedi-
tū p̄gressum. qz donū expeditum
reddit actum virtutis vt expedite
operetur. Beatitudines autēz di-
cūt cōsumatiōes siue terminū qte/

CLEXXV.

nus in via haberi p̄t. ita vt omnē
culpam euacuet et omnē culpe de-
lectationē. Et bonū delectabiliter
operetur qntū facē possibile est via-
tori et ideo dicūtur iste beatitudi-
nes virtutes purgati animi. Quia
scz animā purgant vltima purga-
tione viatori possibili.

Quare vltime beati- tudini idē redditur premium sicut prime

Vltime autē beatitudini idē
p̄miū reddit qd et prime
sed nō eadē rōne. quia re-
gnū celoꝝ duo in se cōprehendit
scz exaltationē et abundantiaz. In
beatitudine autē que p̄ma ponitur
que est paupertas spūs est sūma re-
rū abdicatio siue abiectio. et ideo
p̄mittit ei regnū in qntū dicit abū-
dantiā. In beatitudine vero q̄ vl-
tima ponitur que est p̄secutionem
pati p̄pter iusticiā. ē sūma deiectio
et ideo p̄mittit ei regnū in qntum
nominat exaltationē. Nō quis re-
gnū celoꝝ oib' beatitudinib' de-
beatur. istis tamen solum p̄mittit
quia per qndā appropationē istis
magis debetur.

De beatitudinibus in

speciali. Et cū quo dono cōueniāt
Et p̄mo de p̄ma

Nunc attendēdū est ad ali-
qualē singularem determi-
nationē. Prima igitur vir-
tus seu beatitudo est paupertas spi-
ritus que adaptat dono timoris

Compendiū theologie

Et expellit supbiā cui contrariā eo
q̄ paupertas spūs vera hūilitas sit
hūic beatitudini in p̄miū p̄mitti
tur regnuz celozum. Et nota q̄
paupertas hic dicit̄ abdicatio tēpa
liū s̄m rem et s̄m voluntatē. Quia
cū beatitudines p̄fectā dicāt p̄cī
exclusionē. tā quo ad p̄cī essentia
q̄ quo ad p̄cī occasionē. cū abdi
catio solū s̄m voluntatē nō sit eua
cuatio p̄fecta occasiōis p̄cī. quia
est alia vtilior q̄ magis occasiōē
p̄cī euacuat scz illa q̄ est s̄m rē et
s̄m voluntatem. p̄z q̄ illa p̄ma est
p̄rie bea
tudo

De secūda

Secūda virt̄ seu beatitudo
ē mitis siue māsueto
q̄ cōgruit dono pietatis
expellit iram. qz mitis est quez ira
vel rancor nō afficit. Cui respōdet
in p̄miū possessio
terre viuētū

De tertia

Tertia virt̄ seu beatitudo
est luct̄ qui ē dolor animi
charitate inforinat̄ q̄ fa
cit cognoscē miserā p̄riā et lacri
mabile p̄ntis vite statū et delecta
tionē future glē q̄ sufficiens causa
luct̄ sūt. que dolorē inducit sciētie
donū. Qui enī addit sciētiā istā scz
addit et dolorē. Cui p̄ p̄miū respō
det eterna cōsolatio in qua abster
get de' omnē lacrimā ab oculis s̄a
ctoz. Et s̄a nō erit ampli' neqz lu
ctus neqz clamor. Et hec euacu
at inuidiā que dolet de bono alie
no q̄ letatur de malo. hec aut̄ bea

De viij. beatitudinib'

titudo econuerso. Et q̄s luct̄
ipse miserā quedā videat. agrue
tū beatitudo p̄pter sibi annexā dul
cedinē dicit̄. eo vt dicit Greg. dul
ciores sūt lacrimę penitentū q̄ de
litię regum. Et August. li. cōfessiō.
Currebant lacrimę bñ mihi erat
cum
illis

De quarta

Quarta virt̄ seu beatitudo ē
firmitas et fides iusticie. que
dono fortitudinis adapta
tur. que est in sustinendis periculis
pro iusticia et fide. que expellit te
diuz boni hoc est acidiā. Cui re
pondet p̄ p̄miū
eterna saturitas

De quinta

Quinta virt̄ seu beatitudo ē
misericordia. Que approp
atur dono cōsiliij. qd̄ docz
alios dimitte minora. vt nobis di
mittatur maiora. Nō offerre terret
na vt obtineam' celestia. Hec ex
pellit auaritiā cui' p̄p̄riū est cōgre
gare et nō remittē vel offerre. P̄
miū aut̄ hūic beatitudini respōdens
est cōsecutio
misericordię

De sexta

Sexta virt̄ seu beatitudo
est mūdicia cordis cui cō
uenit donū intellect̄ qui ē
cogitatio celestiuꝝ oculoꝝ cordis
mūdās et illūinās. Hac eliminat
gula q̄ corrūpit et excecatur cor. Nō
q̄zee. iij. fornicatioz vinū q̄ ebri
etas aufert cor. P̄miū hūic bea
titudini respōdēs est visio dei

De septima

et eam declarati
Ep̄ma virt̄ seu
p̄ par su esse p̄
rider vniū sapie
dari in dō q̄ ē par nō
lie lucurā q̄ aut nō p̄
gū reoꝝ vtilit̄. Cui
vet p̄miū ē
filiam vni
Causa virt̄ seu
p̄ p̄miū p̄
nā dicitur q̄ cō
vā s̄m hūic rōp̄m vō s̄m
cōsiliū q̄ qd̄ oēs alie
mōs dō vtiā vni ad b̄m p̄
p̄miū s̄m Greg. Quales
qualis apud se lateat illa
mōs p̄bat. Cuius ē q̄
s̄m hūic p̄miū respōdēs
est cū p̄miū hūic beatitudi
re vni dicit ad caput rōp̄
p̄ficiēs oēs hūic dō
p̄p̄riū ē. De virtutē s̄m
de vniū cōp̄m. Nō ē
paupertas q̄ ip̄m est regn
mō
rūa. Cui
ficiēs beatitudi
Nō vniū beatitudi
mō q̄ vniū s̄m
grūa p̄p̄riū hūic
cipit. De p̄p̄riū s̄m
reōrū vniū s̄m
p̄p̄riū s̄m p̄p̄riū in bo
fēd' nō ē i' optimo s̄m
mi malū p̄dit aut
ble. aut ex rancore malor
gore libidinis s̄m cōp̄
Cōra q̄ eria s̄m s̄m
hūic beatitudines s̄m paup̄

et earū declaratione

Sextima virtus seu beatitudo est pax seu esse pacificus. Qui non det donum sapientie quod est delectari in deo quod est pax nostra. Hec repellit luxuriam quod animam non pacificat sed vagam reditque instabilem. Cui correspondet promissum esse **De octava.**

Octava virtus seu beatitudo quod est pati persecutionem pro iusticia clarificat et ostendit quod deum sanctum habens respectum ad singulas perfectiones. Et per quod omnes alie beatitudines ab vitiis usque ad primam probantur si vere sunt. **In Grego. Qualis unusquisque apud se lateat illata contumelia probat. Et hinc est quod beatitudo ipsi facto per primam respondens quod idem est cum primam prime beatitudini promissio redire dicitur ad caput tanquam circuli perficiens et omnes beatitudines abiens et apprehendens. **De virtutes seu beatitudines tangunt. Mat. v. Beati pauperes spiritus quoniam ipsorum est regnum celo. Unde accipit numerus seu sufficiens beatitudinum.****

Non vero beatitudinum numerus et sufficiencia secundum integritatem perfectionis hominis accipit. **De perfectionis autem integritate requiruntur tria. scilicet recessus a malo perfectionis seu progressus in bono. et perfectio statim in optimo. Sane respectu primi mali procedit aut ex timore superbie. aut ex rancore malicie. vel ex languore libidinis seu concupiscentie. Contra quod tria sunt seu sumuntur tres prime beatitudines scilicet paupertas spiritus**

Cxxxvi

contra malum timoris superbie. **Altitas** contra malum rancoris malicie. **Luce** contra malum languoris libidinis seu concupiscentie. **Respectu vero secundi perfectionis seu progressus in bono attenditur circa divinam imitationem quod est duplex secundum duas vias quibus intenditur per se scilicet misericordiam et veritatem. **De quibus in psalmo. In iuvene viae domini misericordia et veritas. Et secundum has duas vias sumuntur due alie beatitudines scilicet respectu veritatis elucet iusticie. et respectu misericordie affectus misericordie. Respectu autem tertii perfectionis statim in optimo attenditur in duobus scilicet in limpida cognitione et in tranquilla affectione. Et secundum hoc sumuntur due alie ultime beatitudines. scilicet respectu limpide cognitionis. munditia cordis ad deum videlicet dei. Et respectu tranquille affectionis. pax mentis ad deo perfecte fruendum. **Et adverte quod sic in enumeratione donorum iuxta quod supra in tractatu de donis declaratum est. est ordo quod deum artificialis quo primo loco ponuntur et enumerantur digniora. ita in enumeratione beatitudinum est ordo quod deum naturalis quo digniores ultime loco ponuntur. **Et supra dictis colligitur quod habitus virtutum cardinalium principaliter disponunt ad exercitium vite active. **Habitus vero donorum maxime disponunt ad actum vite contemplative. **Habitus autem beatitudinum disponunt ad perfectionem utroqueque. **Finis tractatus precedens.**************